

De digitale klinikker

Maj 2023

Den digitale udvikling medfører muligheder for øget tilgængelighed, der tilpasses patienters behov og livssituation. Almen praksis er derfor løbende blevet mere digital og tilbyder i dag bl.a. videokonsultationer via appen Min Læge.

Resumé

Øget tilgængelighed og bedre mulighed for at følge med i egen sygdom

- Min Læge-appen skaber mere tilgængelighed for patienterne gennem bl.a. direkte kontakt til den praktiserende lægen via beskedfunktion og videoadgang. Flere end to mio. danskere anvender i dag appen.
- WebPatient er et digitalt redskab, der gør det muligt for patienten at indberette hjemmemålinger og svare på spørgeskema til lægen online. Systemet skaber tryghed og sparer tid for både patient og praktiserende læge.

De digitale konsultationer fylder mere og mere

- Hver fjerde konsultation er i dag digital. For 10 år siden var det hver tiende.
- Brugen af de digitale konsultationer er overordnet set ens på tværs af hele landet. Dog ses der specielt en større andel i kommuner med store byer.

Brugen af de digitale ydelser er forskellig på tværs af aldersgrupper

- Patienter på 80 år eller derover har flest digitale kontakter til almen praksis pr. patient, men står dog kun for 10 pct. af de samlede antal digitale ydelser.

Kontaktoplysninger

Josephine Haumann
Økonom

Jha.plo@dadl.dk
Tlf. +45 35448384

Emma Skjold Lindegaard
Politik- og pressekonsulent

esl.plo@dadl.dk
Tlf. +45 21199862

Baggrund

Praktiserende Lægers Organisation (PLO) arbejder hver dag på at stille nye digitale muligheder til rådighed for patienterne, når de skal i kontakt med deres praktiserende læge.

Digitale kontakter gør det lettere for borgerne at tale med deres praktiserende læge på fleksibel vis, og dermed få hverdagen til at hænge bedre sammen i fx børnefamilierne, fordi borgerne ikke nødvendigvis behøver at møde fysisk op hos deres læge. Samtidig er der, i takt med at de praktiserende læger skal håndtere flere kontakterⁱ, brug for alternative konsultationsformer til almen praksis, så de praktiserende læger kan hjælpe så mange patienter i løbet af en dag som muligt.

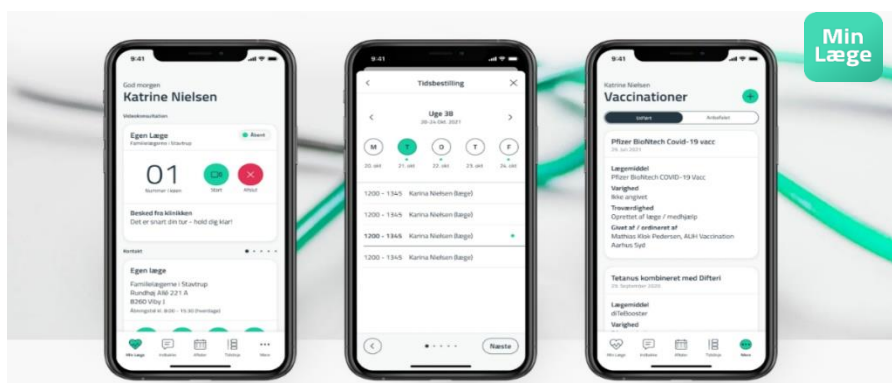
Netop muligheden for at være i kontakt med egen læge på andre måder end ved den klassiske konsultation harmonerer også med, at en tiltagende del af befolkningen har et stigende behov for hyppigt at være i kontakt med deres praktiserende læge. Det skyldes bl.a., at antallet af borgere med kroniske lidelser stigerⁱⁱ.

PLO ønsker at understøtte samarbejdet med kommuner og regioner. Fx ved i tiltagende grad at dele relevante data med det øvrige sundhedsvæsen. PLO arbejder bl.a. på, at de data, som er tilgængelige i Min Læge-appen, også skal være tilgængelige på sundhed.dk.

I 2003 aftalte PLO med sygesikringen, at de praktiserende læger kunne tilbyde patienterne e-konsultation, tidsbestilling og receptfornyelse. I 2009 blev det derefter en forpligtigelse for alle klinikker, hvilket betyder, at almen praksis i dag er en digitaliseret hjørnesten i sundhedsvæsenet.

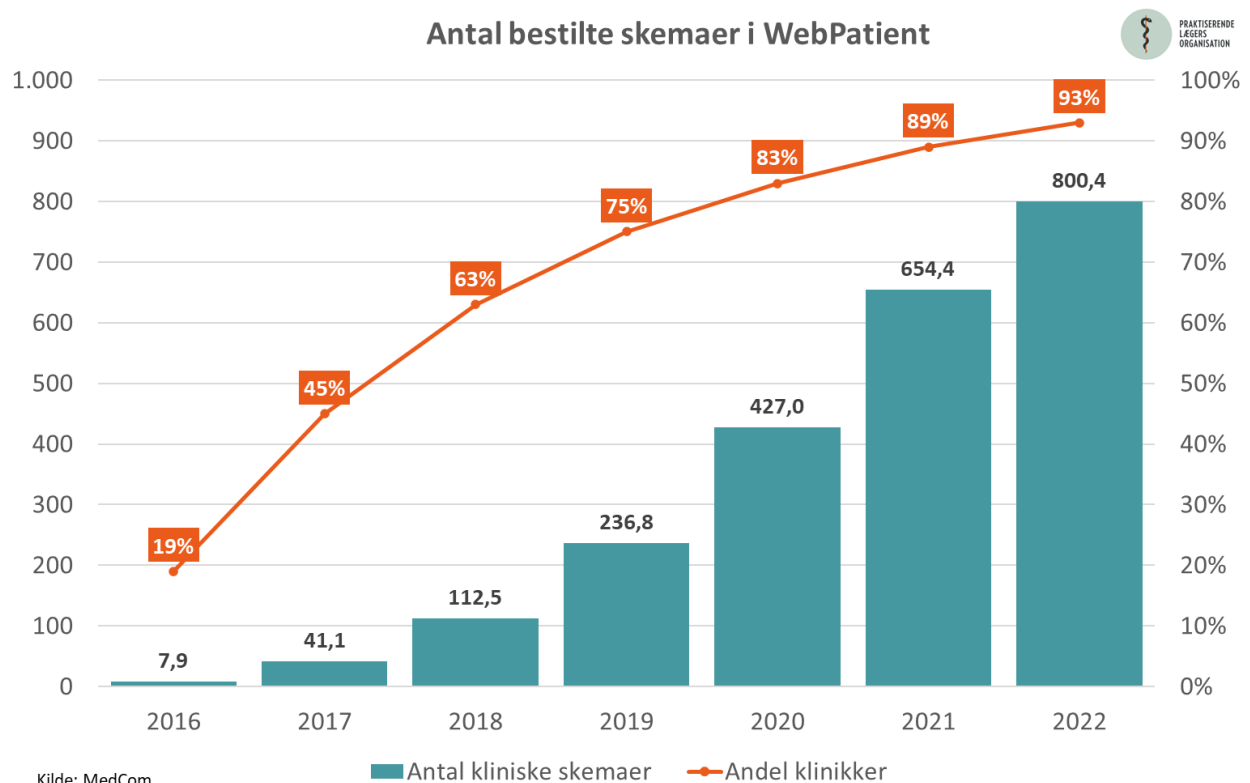
Almen praksis har mange digitale værktøjer

I 2019 lancerede PLO i samarbejde med Sundhedsministeriet Min Læge-appen. Appen er med til at skabe mere tilgængelighed for patienterne, fordi den bl.a. indeholder en indbakkefunktion til modtagelse af beskeder til og fra lægen, bookingfunktion og videoadgang. Appen er også med til at give patienten et overblik over kommende og tidligere aftaler med både egen læge, speciallæger og aftaler på hospitalet. Appen har i skrivende stund over to millioner aktive brugere.

Et andet digitalt redskab, som almen praksis har fået i løbet af de seneste år, er WebPatient. WebPatient er en it-løsning, der gør det muligt for patienterne elektronisk at indberette spørgeskemaer og målinger foretaget af patienten selv. Systemet indeholder 18 forskellige skemaer til bl.a. indrapportering af blodtryk, stress og hovedpine. Når patienten har indtastet sin(e) måling(er) i WebPatient, sørger systemet automatisk for at beregne data og efterfølgende tilføje dem til journalen. De indberettede skemaer giver lægen mulighed for løbende at følge patientens sundhedstilstand, og de understøtter muligheden for egenomsorg og tryghed hos patienter uden behov for at komme hyppigt til lægen. Systemet sparer også tid for både patienten og den praktiserende læge, fordi opsamling og registrering af hjemmemonitorering tidligere primært var papirbaseret.

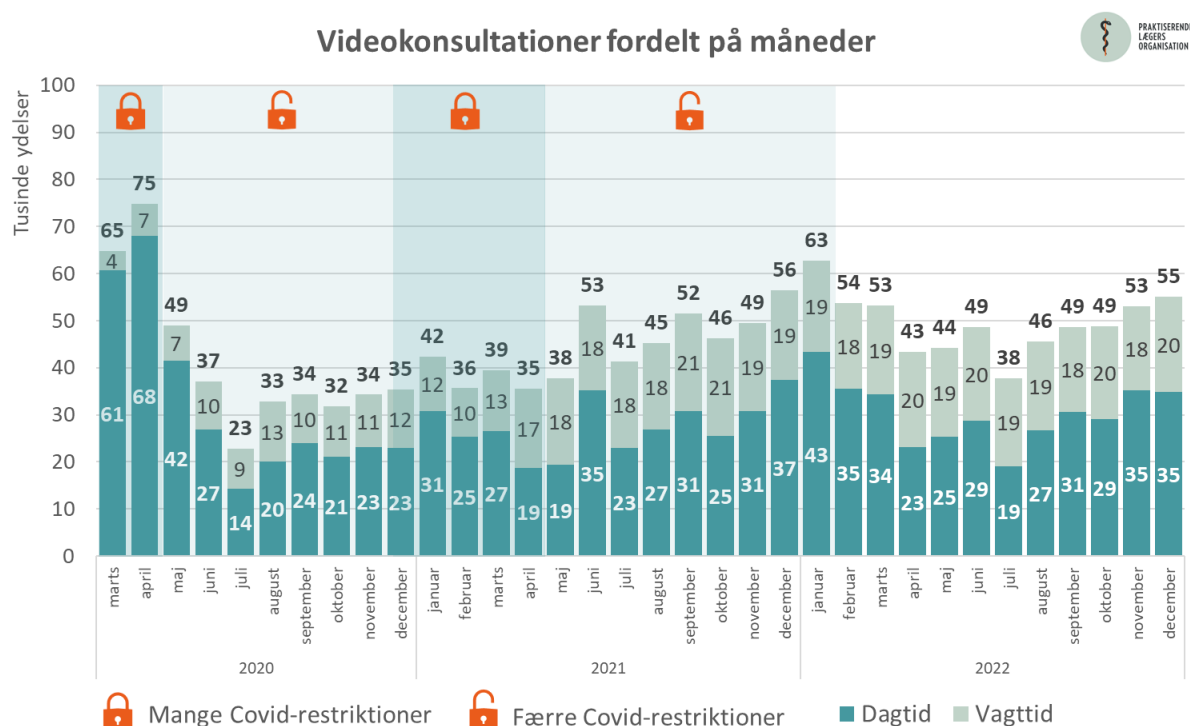
I dag bruger over 90 pct. af alle klinikker WebPatient, og siden 2016 er antallet af bestilte skemaer steget stødt. I 2022 blev der bestilt 800.000 skemaer, hvilket svarer til en stigning på 22 pct. sammenlignet med året før.

Et andet digitalt værktøj, som almen praksis har taget i brug, er de digitale forløbsplaner. Forløbsplanerne oprettes, anvendes og vedligeholdes af de praktiserende læger for patienter med diabetes type 2, KOL og visse hjertesygdomme. Formålet med forløbsplanerne er at inddrage patienten i egen sygdom og behandling og at give lægerne og deres klinikpersonale et elektronisk overblik over vigtige kroniske patientpopulationer. Det er muligt for patienten at se sin(e) forløbsplan(er) via bl.a. Min Læge-appen. Siden 2018 har almen praksis samlet set produceret ca. 367.000 digitale forløbsplaner målrettet patienter med de kroniske sygdomme KOL, diabetes og hjerteinsufficiens.

Adgang til videokonsultationer udledt af coronapandemien

Der findes overordnet to digitale konsultationsformer i almen praksis: Video- og e-konsultationer. E-konsultationer kom ind i overenskomsten om almen praksis i 2006, mens videokonsultationer kom til i 2020.

Kilde: Ydelsesregisteret. Note: Data for udbuds- og regionsklinikker er ikke medtaget. Videoydelser dækker over ydelse 4436, 1003, 0125 og 0126.

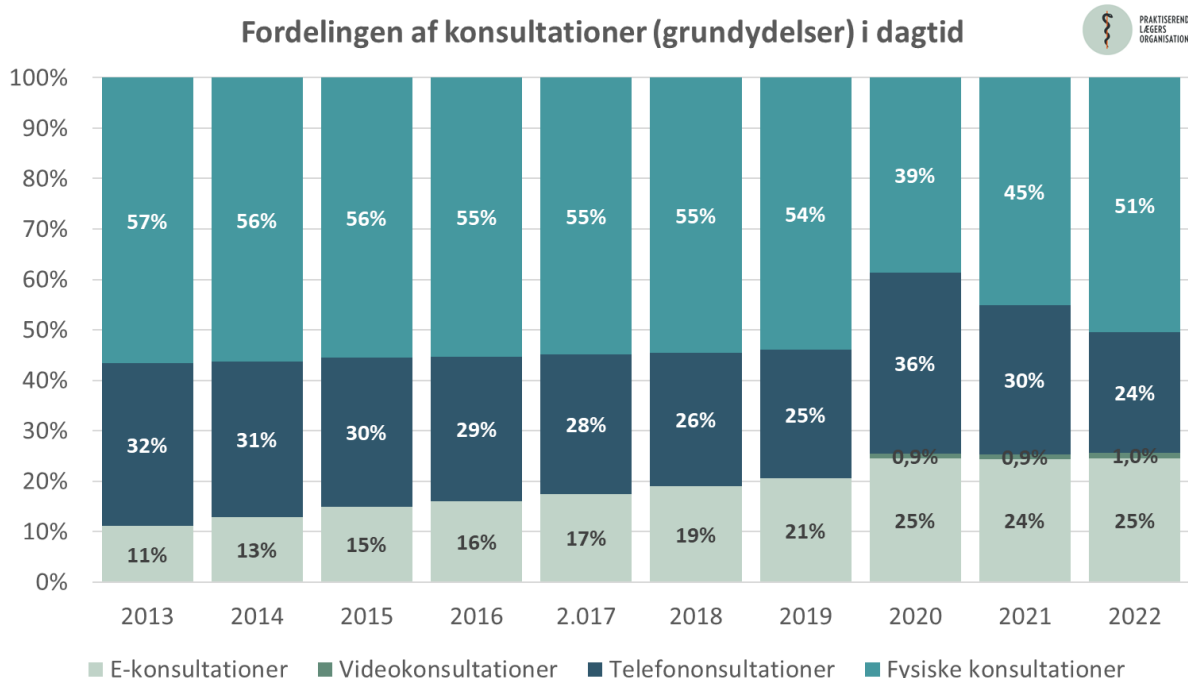
Coronapandemien var med til at fremskynde almen praksis' digitale udvikling. Tidligt i pandemien indgik PLO og Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) en midlertidig aftale om brug af videokonsultation i almen praksis. Denne aftale gjorde det muligt for patienterne at

se deres praktiserende læge via video i stedet for ved fysisk fremmøde. Der var stor tilfredshed med det online lægebesøgⁱⁱⁱ, og videokonsultationer blev derfor et permanent tilbud fra 1. januar 2022. Her blev det bl.a. aftalt, at alle klinikker skal tilbyde videokonsultationer ved udgangen af 2024.

Antallet af videokonsultationer nåede sit højeste i marts 2020. Efter nedlukningerne faldt antallet af videokonsultationer, men det er efterfølgende steget stødt, og i 2022 ligger antallet på mellem 40.000 og 55.000 videokonsultationer om måneden. Fra 2021 til 2022 er antallet af videokonsultationer steget med 11 pct. En forklaring på denne stigning kan være en ny sms-løsning, som blev lanceret i 2022. Løsningen henvender sig til udsatte og ældre, og gør det lettere for patienten at tilslutte sig til videokonsultationen. Videokonsultationerne er et supplement til de fysiske konsultationer.

Markant stigning i brugen af de digitale konsultationer

Siden 2013 er antallet af digitale konsultationer¹ steget fra at udgøre 4,1 mio. ydelser til i 2022 at udgøre 9 mio. ydelser. Dette svarer til en stigning på 121 pct. på 10 år.

Kilde: Ydelsesregisteret. Note: Data for udbuds- og regionsklinikker er ikke medtaget. Lokalaftalen om krisesamtaler i Region Syddanmark (4609 og 4610) er inkluderet i fysiske konsultationer, fordi aftalen erstatter den nationale samtalerapiydelse (6101) i Syddanmark. Kronikerydelserne er ikke inkluderet i data fordi fordelingen af fysiske og digitale ydelser ikke kendes. Videoydelser dækker over ydelse 4436, 1003, 0125 og 0126. E-konsultationer dækker over ydelse 0105 og 0127.

¹ Digitale konsultationer dækker over videokonsultationer og e-konsultationer.

Ser man på fordelingen af konsultationer (grundydelse), så udgjorde de digitale konsultationsformer tilsammen ca. en fjerdedel i 2022, mens det for 10 år siden kun var 11 pct. Noget af det, der har været med til at øge andelen, er netop lanceringen af Min Læge-appen, som har gjort det lettere for patienterne at kommunikere med deres læge.

Det er vigtigt at bemærke, at andelen af digitale konsultationer særligt i 2020 og 2021 var påvirket af coronapandemien. Derfor er data i denne periode ikke retvisende for udviklingen i brugen af de digitale konsultationsformer i almen praksis. Ser man derimod på 2022, hvor vi var tilbage til normalen, er der fortsat noget, der tyder på, at de fysiske konsultationsformer i stigende grad suppleres af digitale konsultationer.

Stigningen i de digitale konsultationer er i høj grad drevet af e-konsultationerne. På bare 10 år er antallet steget med 112 pct. fra 4,1 mio. ydelser i 2013 til 8,6 mio. ydelser i 2022.

Videokonsultationer fylder på nuværende tidspunkt kun 1 pct. af alle konsultationer. En forklaring på den lille andel kan være, at det, som beskrevet tidligere, først blev en del af overenskomsten i 2022, og at alle læger først er forpligtet til at tilbyde videokonsultation ultimo 2024. En anden forklaring kan være, at det tager tid for mange at omstille sig til den nye kontaktform. Det er derfor PLO's klare forventning, at andelen af videokonsultationer i de kommende år vil stige.

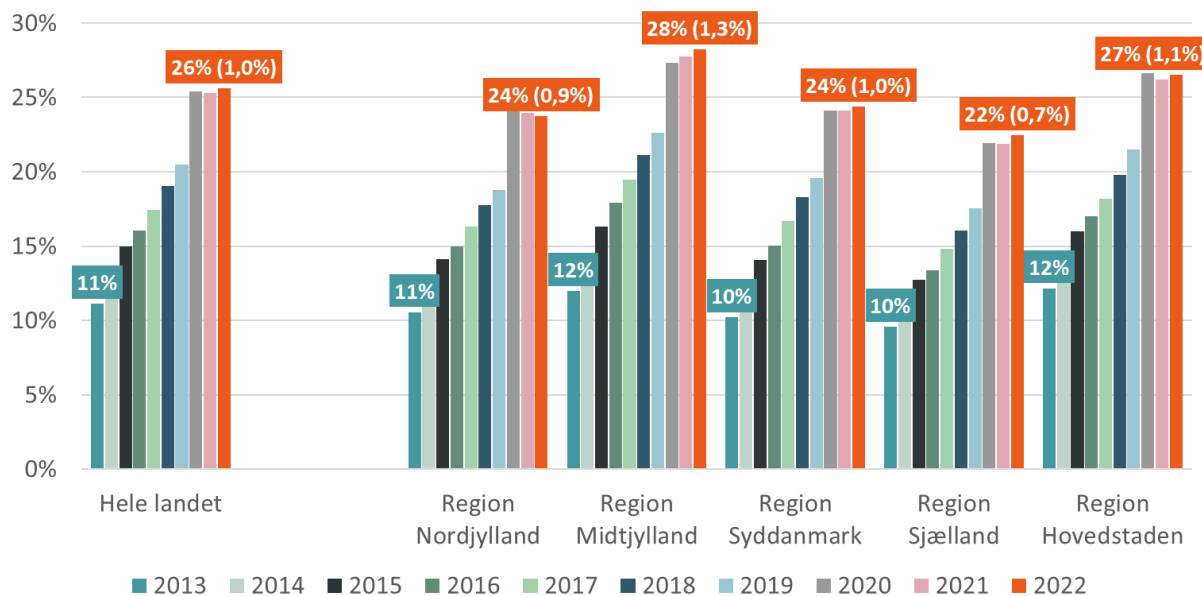
Brugen af digitale konsultationer meget ens på tværs af regioner

Andelen af digitale konsultationer varierer mellem 22 og 28 pct. i de fem regioner. I Region Midtjylland er 28 pct. af alle konsultationer digitale. Lige efter kommer Region Hovedstaden med 27 pct. digitale konsultationer. Region Sjælland har den laveste andel af digitale konsultationer svarende til 22 pct.

I alle fem regioner er der sket en stor stigning siden 2013 i andelen af konsultationer, som er digitale.

Andel digitale konsultationer i dagtid fordelt på regioner

(parantesen angiver andelen af videokonsultationer)

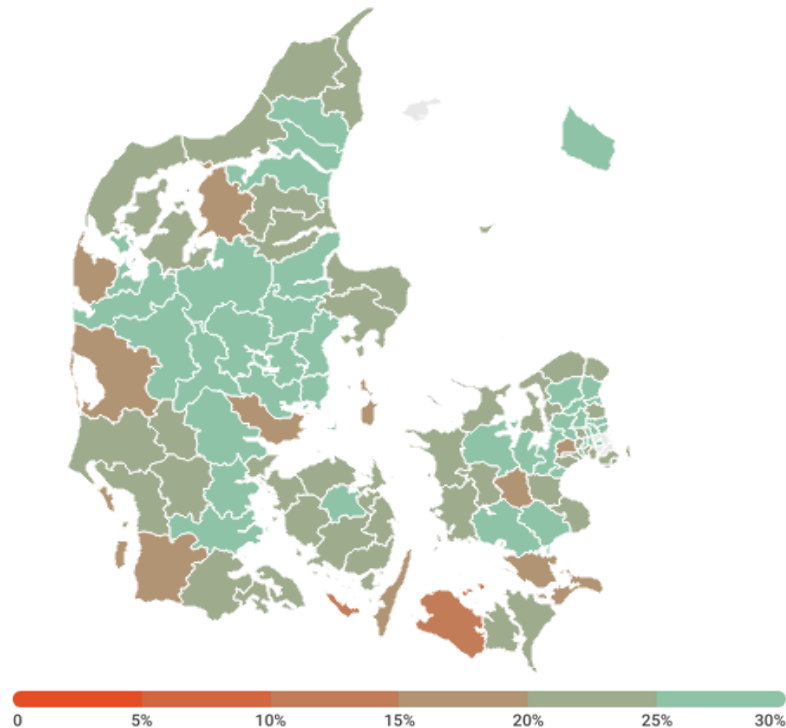
Kilde: Ydelsesregisteret. Note: Data for udbuds- og regionsklinikker er ikke medtaget. Lokalaftalen om krisesamtaler i Region Syddanmark (4609 og 4610) er inkluderet i fysiske konsultationer, fordi aftalen erstatter den nationale samtalerapiydelsen (6101) i Syddanmark. Kronikerydelserne er ikke inkluderet i data fordi fordelingen af fysiske og digitale ydelser ikke kendes. Videoydelser dækker over ydelse 4436, 1003, 0125 og 0126. E-konsultationer dækker over ydelse 0105 og 0127.

Digitale konsultationsformer bruges mindst i landdistrikterne

De fleste kommuner har en andel af digitale konsultationer på mellem 20 og 30 pct. Det er særligt i de midtjyske kommuner og kommunerne i og omkring København, samt i de øvrige større byer, at de digitale konsultationer er mest udbredte.

Praktiserende læger i kommunerne i landdistrikterne bruger digitale konsultationer mindst. En forklaring på det kan være, at der i disse kommuner ofte er en høj andel af ældre patienter, som har en mindre andel af digitale kontakter, fordi mange af deres problemer kræver, at lægen ser dem fysisk, eller fordi de ikke ønsker eller kan bruge de digitale løsninger.

Andel digitale konsultationer 2022

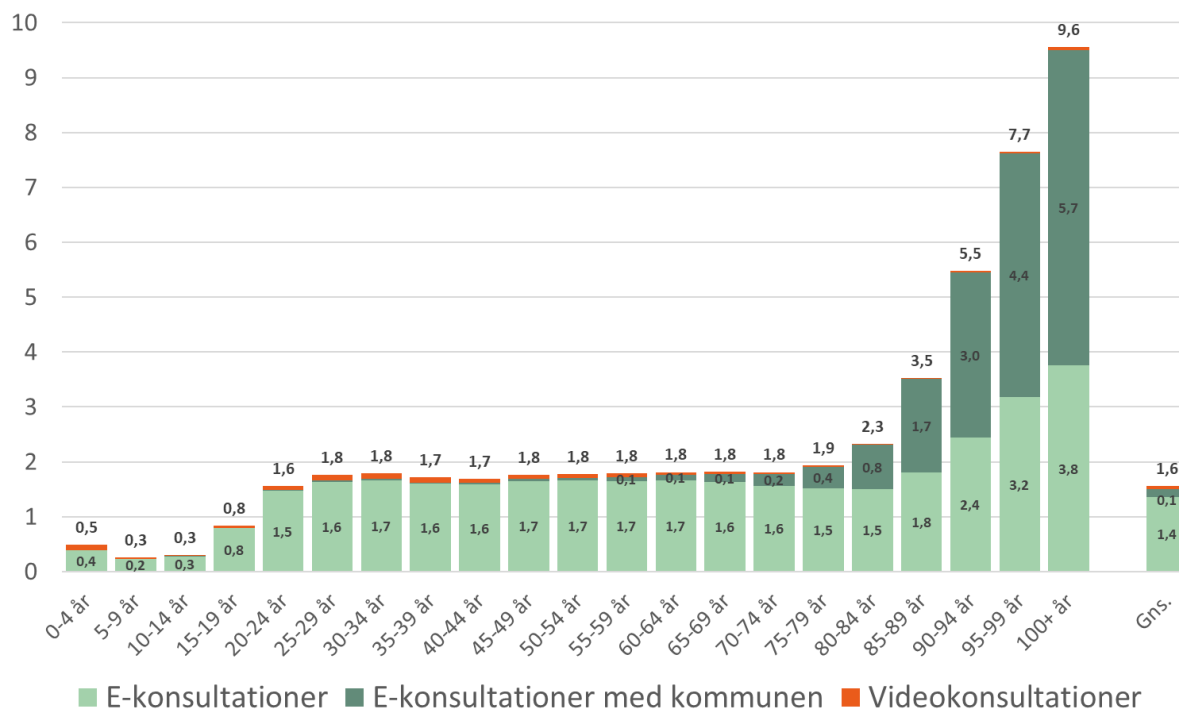
Mange digitale kontakter med ældre på plejehjem

I takt med, at patienterne bliver ældre, øges behovet for kontakter med de praktiserende læger. Antallet af digitale kontakter med almen praksis begynder for alvor at stige, når patienterne bliver omkring 80 år. Denne stigning skyldes i høj grad, at mange af disse patienter er flyttet på plejehjem, og at det er personalet, der, på vegne af patienten, kontakter lægen. Samtidig er de ældres problemstillinger mere komplicerede, hvilket øger behovet for udredning, opfølgning og koordinering med det øvrige sundhedsvæsen.

Ser man på fordelingen af de digitale konsultationer, står patienterne på 80 år eller derover blot for 10 pct. af alle de digitale konsultationer. Derudover fylder de digitale konsultationer forholdsmæssigt mindre hos de ældre borgere, hvilket kan være med til at forklare, hvorfor man ser en højere andel af digitale kontakter i de store byer, hvor der er flest unge.

Antal digitale ydelser pr. borger fordelt på alder 2022

ⁱ Side 20: https://www.laeger.dk/media/1e3cuftt/plo_faktaark_2022.pdf

ⁱⁱ Side 29: https://www.laeger.dk/media/1e3cuftt/plo_faktaark_2022.pdf

ⁱⁱⁱ <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/500000-online-laegebesog-undersogelse-viser-stor-tilfredshed?publisherId=9709319&releaseId=13630686>